

**Agathe Helene Syrdal Gundersen og
Hanne-Sofie Johnsen Dahl**
Olso

Temanumre om psykoanalyse i Tidsskrift for Norsk Psykologforening

Tidsskrift for norsk psykologforening har sommeren og høsten 2018 utgitt to numre viet «Psykoanalysen i dag». Gjesteredaktørene Anders Flækøy Landmark, Line Indrevoll Stänicke og Erik Stänicke presenterer en rekke nyskrevne artikler, essays, intervjuer og anmeldelser av bøker som på ulike måter tar for seg psykoanalysens historie, sentrale teoretiske begreper, forskning i den psykoanalytiske tradisjonen og evidens for psykoanalytisk informert behandling. Psykoanalytiske perspektiver på seksualitet, psykose, død, masochisme, skam, motstand, diagnoser, radikalisering og utvikling, både av personlighet, og i kulturen er også inkludert. Her er det mye spennende å gripe fatt i for en nysgjerrig leser. I det andre temanummeret er det gitt spesiell plass til psykodynamisk terapi med barn og ungdom. Vi vil her kort fremheve enkelte tekster med særlig relevans for barne- og ungdomsfeltet. Det er mange av artiklene som i dag er åpne for alle lesere, så vi anbefaler den interesserte leser å gå inn på Tema nr 1 «Psykoanalysen i dag – fortid og nåtid» og Tema nr 2 «Psykoanalysen i dag – arbeid med det irrasjonelle».

I den redaksjonelle omtalen av temanummeret «Psykoanalysen i dag – fortid og nåtid», vektlegges psykoanalysens fortsatte verdi for å forstå meningen med, og hva som driver, menneskelig atferd, tanker og følelser. En persons psykiske realitet er satt sammen av både bevisste og ubevisste erfaringer. Psykoanalytisk arbeid innebærer å forholde seg til spenningene og dypene i personens opplevelsesverden, og krever en særskilt terapeutisk holdning av ettertenksomhet og lydhørhet både til den andre, og innover i seg selv (Landmark, Stänicke & Stänicke, 2018). I samme nummer redegjør Helene Nissen Lie for hvor psykoterapiforskningsfeltet står i dag, og gir oss god innsikt i «Effekten av psykodynamisk psykoterapi – Status i kunnskapsfeltet og ubesvarte spørsmål» (Nissen Lie, 2018). Spesielt nyttig for Mellanrummets lesere er at tema følges opp i neste nummer der Fredrik Cappelen og kolleger har skrevet artikkelen: «Psykodynamisk terapi med barn og ungdom i dag – Evidens og arbeid i praksis» (Cappelen og koll., 2018). Her viser forfatterne til evidens for at psykodynamisk behandling hjelper barn og

ungdom, og at metoden kan være særlig virkningsfull for barn med komplekse og komorbide tilstander. De presenterer forskning i et klinisk nært språk, med lille Nora som eksempel på hvordan psykodynamisk forståelse kan være til hjelp i sammensatte saker.

Et intervju med aktivist og første nestleder i Norges Handikapforbund Ungdom, Marianne Knudsen, setter et kritisk blikk på omsorg som potensielt kan lede til diskriminering (Helmikstøl, 2018). Hun tematiserer skam ved å kjenne seg annerledes, og forteller om hvordan hun jobbet med dette i terapi som ungdom. Hun løfter frem seksualitetens betydning i alles liv, og adresserer tabu om seksualitet hos funksjonshemmede. Hvordan skam kan forstås og arbeides med i psykoterapi er eksemplifisert gjennom 16 år gamle Morten i artikkelen «Skam. Psykoterapi og frihet» (Landmark, 2018). Landmarks artikkel fremhever hvordan psykoanalytiske idealer om å romme og forholde seg til alle typer av menneskelige erfaringer fører til modenhet og vekst, i motsetning til endimensjonale idealer i kulturen om å oppnå lykke, eller normer for væren i verden som fremmer selvtilstrekkelighet og nytelse.

Reportasjen «Leketerapi i pakkeforløpenes tid» (Strand, 2018) tar opp vilkårene for det psykodynamiske perspektivet innen psykisk helsevern i dag. Psykoanalytisk informerte utrednings- og behandlingsmetoder, for eksempel ved bruk av lekerom, kan gi et rikere og mer sammensatt bilde av et barns styrker, strev og utviklingsoppgaver, til forskjell fra for ensidig vekt på utredning av symptomer og behandling med symptomlette som hovedmålsetning. Anders Zachrissons fagessay «Dynamisk psykoterapi med ungdom» gir eksempel på å arbeide i motoverføringen, argumenterer for at terapeutens evne til containment og intuitiv forståelse er sentralt i møte med ungdommer, og at å lykkes med dynamisk terapi krever et indre arbeid hvor teori, erfaringer, refleksjon og motoverføringsfølelser sammen gir retning til terapeutiske intervensjoner (Zachrisson, 2018). Løkkes fagessay «Originalitetsprinsippet» taler for å utforske og gi mening til ungdommers prøven og søken etter å finne ut av seg selv, fremfor å redusere strevet til behandlingstrengende symptomer (Løkke, 2018). Et forskningsintervju med Mellanrummets egen Hanne-Sofie J Dahl har overskriften «Et relasjonsarbeid» (Lunde, 2018). Dahl beskriver her FEST-

IT studien som omhandler psykodynamisk terapi for deprimerede ungdommer. FEST-IT undersøker effekten av overføringsarbeid og hypotesen er at det å arbeide med relasjon her og nå, er spesielt viktig i ungdomsårene. Dahl er også opptatt at det er høy drop out blant ungdom i terapi og er spent på hva betydningen av å snakke om overføringen og relasjonen mellom terapeut og ungdommene har å si for drop out og utfall.

Til sammen gir disse temanumrene en unik mulighet til å få et innblikk inn i hvor mangefasettert dagens psykoanalytiske perspektiv er, sett fra et bredt knippe av norske fagfolk. Vi anbefaler å lese dem i sin helhet. Tidsskriftet kan kjøpes enten på nett, eller i papirutgave. Det vil bli sendt deg hvor som helst i Norden, og kan bestilles her: <http://www.psykologtidsskriftet.no/>.

God lesning!

Referanser

<https://psykologtidsskriftet.no/psykoanalysen-i-dag>

<https://psykologtidsskriftet.no/psykoanalysen-i-dag-o>